

סוכה פרק ראשון סוכה

יז.

עין משפט נר מצוה

קד א מיי פ"ה מהל' סוכה הלכה כ טו"ע א"ח סומן מרלב ספ"ק ז:

קח ב מיי שם הלכה יד סגנו עשין מג טו"ע א"ח שם ספ"ק א:

קו ג מיי שם הלכה כ טו"ע שם ספ"ק ז:

קז ד מיי שם טו"ע שם ספ"ק ג:

לעיו רש"י

קלו"שטר"א. מנור.

רבינו חננאל

והא דר' אמי אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ד' טפחים. הא דאמרו רבנן דר' רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים]. וספ"ק פסול פוסל בד' טפחים, ואקשי רבב עליה ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לר' שרה, ולא יהא האויר החמור דפוסל בג' טפחים כספ"ק פסול הקל מטנו [דאינון פוסל עד שיהיה בר ד' טפחים. (ואמרו) להו] [ואמרו ליה] לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים, כדתנן הרחיק את הסיכור ג' טפחים פסול, לכותל ד' אמות פסול, ואילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות, ואויר פחות משלשה משלימו לר' אמות כשרה, ולא יהא האויר בשלשה טפחים, כספ"ק פסול דפוסל בד' אמות, ומשינו רבה לדידי

א) לעיל ד' ג) לקמן י"ט, ג) כס"א: על מיי האומות, ד) כס"א: סוכה, ט) כס"א: טפ"ק: ספ"ק.

מוסף רש"י

בית שנפחת. גגו, וגגין שלשם חלקים הן ושוין ולה משפעים, ונפחת הגג בזמנאו, וסיכך בספ"ק כשר על פי הפתח ונמלא ספ"ק הכשר מופלג מן הדפנות לכל ד' יע"ד. א) אם יש מן הכותל לסיכור ארבע אמות פסולה. הא פחות ממכ"ן כשרה, שדופי הית עשין לה דפנות והתקרה פסולה המפסקת צינאים רואין אותה כאילו היא מן הדופן ועסק הדופן עד כחן ואין כאן ספ"ק אלא דופן ומזוהר לספ"ק כשר (ס"ט). וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרא. וגג אכסדרא מפסקין צינאים רואין לאויר ספ"ק עליו, אם יש צרוח הגג ד' אמות פסולה, דמו לא מהני לה מציאות הצמים (ס"ט).

מתני' הרחיק הסיכור מן הדפנות. צמטקה: פסולה. לחור פוסל בשלשה אפילו מן הצד. ומכאן אני אומר ומפרש הא דאמרין שבספ"ק פסול מן הצד אמרינן דופן עקומה להכשר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לספ"ק כאילו מן הדופן ונעסק

ונכפף למעלה ובצוירה ליכא למימר הכי ואיני נפרש רואין את הדופן כאילו הוא עקום והולך תחת הספ"ק פסול ומגיע לספ"ק כשר ומוציא את הפסול מן הסוכה דאם כן גם גזי אורח נמי נימנא הכי: **זית שנפחת וסיכך כו'.** גגו נפחת בזמנאו רחוק מן הדפנות בכל ד' וסיכך על הפחת בזמנאו ונמלא תקרת הצית שהיא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי מפסקת צין דפנות לספ"ק כשר: **אם יש מן הסיכור.** הכשר ולכותל ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עקומה אבל בפחות הצית כאילו היא הדופן שנעסקת לה כשרה הלכה למשה מסיני רואין תקרת הצית כאילו היא הדופן שנעסקת למעלה ואין כאן ספ"ק פסול לפסול הסוכה ולא יישן תחת זה: **וכן חצר המוקפת אכסדרה.** כל חצר שצמטקה לפני הצמים והצמים פתוחין לה זו מוקפת צמים ממורה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הצמים עשו אכסדראות סביב בשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לצד החצר ויש עליה תקרה וזה סיכך על גזי כל אורה של כל חצר שצמטקה היקף אכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מציאות הצמים הנמסקות צין צמים לאכסדרה ונמלאת תקרת האכסדרה מפסקת סביב צין ספ"ק לדפנות אם יש צרוח האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דאמרין דופן עקומה. דוגמא לדבר קלו"שטר"א צלשון אשכנז של חיה אומות^א הם הגלחים שיש לה אויר שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקיפיה. סביב^ב סביב לה סמוך לדפנות צדד המקבל טומאה ובצמטקה נתן הספ"ק כשר: אם יש. תחת הספ"ק פסול ד' אמות פסולה אף הספ"ק כשר לפי שאין לה מציאות פחות מכאן כשרה דאמרין

ומשהו לכותיה פריך פ"ק דעירוצין (דף י'): דלמר רב יהודה מצוי שהוא רחב ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס ג' אמות ופריך ואמאי יעשה פס אמה ומחלה ירחיק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דלתי אורח דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות

מתני' הרחיק את הסיכור מן הדפנות שלשה טפחים פסולה^ב. בית שנפחת וסיכך על גביו אם יש מן הכותל לסיכור ארבע אמות פסולה^ג וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה סוכה גדולה שהקיפיה בדבר שאין מסככין בו אם יש תחתיו ארבע אמות פסולה: **גמ'** כל הני למה לי צריכא דאי אשמעינן בית שנפחת משום דהני מחיצות לבית עבדין אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות לאו לאכסדרה עבדיי אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרתין משום דסככין ספ"ק כשר הוא אבל סוכה גדולה שהקיפיה בדבר שאין מסככין בו דסככה ספ"ק פסול לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי: אויר פוסל בשלשה ספ"ק פוסל בארבעה ואמינא להו אנא אויר דפוסל בשלשה מנא לכו דתנן הרחיק את הסיכור מן הדפנות שלשה טפחים פסולה ספ"ק פסול גמ' לא ליפסיל אלא בארבע אמות דתנן בית שנפחת וסיכך על גביו אם יש בין הסיכור לכותל ד' אמות פסולה ואמרו לי בר מינה דההיא דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה ואמינא להו אנא מה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מארבעה ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה ולא יהא אויר הפוסל בשלשה כספ"ק פסול הפוסל בארבעה ואמרו לי אי הכי לדידך נמי דאמרת ספ"ק פסול בארבע אמות מה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות ואויר פחות משלשה מאי כשרה מלייה בשפורין מאי פסולה לא יהא אויר הפוסל בשלשה כספ"ק פסול בארבע אמות ואמינא להו אנא מהי מאי בשלמא לדידי דאמינא ארבע אמות משום

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמנעי מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוצצין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הדלדלים: **א"ל** איכא ספ"ק פסול פחות מארבע ואויר שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדדי דאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים ספ"ק פסול ושנים של ספ"ק פסול ואויר מפסיק ציניהם פחות מג' איכא לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשמא כיון דאור מפסיק ציניהם לא מנטרפי או שמא כיון דאין באויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואויר פחות מג' מפסיק ציניהם אין האויר משלימו לארבעה צמה שחשבו כסמוס מחמת לצוד דלא אמרינן לצוד להחמיר:

הגבד

והא דר' אמי אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ד' טפחים. הא דאמרו רבנן דר' רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים]. וספ"ק פסול פוסל בד' טפחים, ואקשי רבב עליה ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לר' שרה, ולא יהא האויר החמור דפוסל בג' טפחים כספ"ק פסול הקל מטנו [דאינון פוסל עד שיהיה בר ד' טפחים. (ואמרו) להו] [ואמרו ליה] לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים, כדתנן הרחיק את הסיכור ג' טפחים פסול, לכותל ד' אמות פסול, ואילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות, ואויר פחות משלשה משלימו לר' אמות כשרה, ולא יהא האויר בשלשה טפחים, כספ"ק פסול דפוסל בד' אמות, ומשינו רבה לדידי

דופן עקומה: **גמ'** כל הני למה לי. לאשמעינן דופן עקומה צמלת צבי צמתינתין לימיה חלא ולשמעינן לכולהו: משום דהני מציאות צבים עזינן. להיות דופן לבית זה והרי הצית נעשה סוכה הלכך שדינן מציאות צמל סוכה ע"י עיקוס: אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות ברו לאכסדרה נעשו. אלא לבית הלכך ליכא למימר תקרת אכסדרה עקימת דפנות הללו היא ולא שדיניהו לדפנות הכא לצד סוכה: ספ"ק כשר הוא. כלומר ממין ספ"ק כשר הוא ופסולו משום תעשה ולא מן העשוי אבל דבר שאין מסככין בו שהוא מין פסול אימא לא ליכשריה על ידי עיקוס: דיכסי וקאמרי. משמיה דרב: אויר פוסל. כל הני סוכה בשלשה: וספ"ק פסול פוסל. את כל הסוכה צד: צד מינה דהיא. כלומר הראיה אינה עיקר: דרב ושמואל אמרי תרוייהו משום דופן עקומה נגעו בה. להכשר דאמרין דופן הוא ולא ספ"ק ואין כאן פסול וכי אמרינן בארבעה כגון בצמטקה רחוק מן הכותל ד' אמות דאין יכול לצטלן על ידי עקימת דופן חצינה: ואמינא להו אנא. תשובה לדברייהם: ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מארבעה. ואויר צדדו פחות משלשה מאי אמרינן ציה: כשרה. דליכא שיעור ספ"ק פסול: מלייה. להאיא שיעורא בשפורין דלספור לספ"ק צמל משום מקצלי טומאה והוא צה ארבעה טפחים מספ"ק פסול: מאי. אמרינן ציה: פסולה. דאיכא חצינה ארבעה ומתחילה כשהיא אויר שהוא חמור היתה כשרה ועכשו שנהפך להיות קל נפסלה: לא יהא אויר. חמור שפוסל צד' פוסלה לסוכה זו כספ"ק פסול שהוא קל שאינו נפסל אלא בארבעה: אמרו לי אי הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור ספ"ק פסול ד' אמות דלית לך דטעמא דמתניתין משום דופן עקומה אלא זהו שיעורא לפסול אפילו בצמטקה אף זו תשובתך ומה אילו כו' ואויר פחות מג' צדדו: בצמטקה לדידי דאמרי ארבע אמות. דקמני ממתניתין פסולה הא פחות כשרה: משום